

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO (TAP-22-66(4)) (TAIS NR. 22-1535)**

2022-02-07 Nr. NV-302

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: įgyvendinti Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo Nr. VIII-2032 2, 8, 9 straipsnių, 3 priedo pakeitimo ir 3, 4 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatas.

3. Dabartinė situacija:

- Įstatymu pakeistos šios Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) nuostatos:
  - finansavimo lėšų paskirstymo valstybinės reikšmės kelių tinklui ir savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams proporcijos – 67 proc. valstybinės reikšmės keliams; 33 proc. vietinės reikšmės keliams (iš jų iki 9 proc. Vyriausybės nustatyta tvarka paskirstoma atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti);
  - atsisakyta Programos finansavimo lėšų rezervo;
  - Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmata sudaroma trejiems metams;
  - Pasikeitė Programos finansavimo lėšų planavimo ir naudojimo reikalavimai.
- Įstatyme reglamentuota, kad Vyriausybė nustato Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką. Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką įgyvendina VI Lietuvos automobilių kelių direkcija. Šio įstatymo įgyvendinimą prižiūri Susisiekimo ministerija.
- Įstatyme nustatyta, kad savivaldybių institucijos Programos finansavimo lėšas paskirsto vadovaudamosi savivaldybių tarybų nustatyta tvarka, pagal kurią turi būti sudaromos viešai skelbiamos savivaldybės interneto svetainėje ir nuolat atnaujinamos vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinės eilės. Vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinės eilės sudaromos ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui.

4. Projekto esmė:

- siūloma Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą išdėstyti nauja redakcija;
- Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės tvirtinamą trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatą, kuri rengiama vadovaujantis Susisiekimo ministerijos strateginiu veiklos planu;
- Susisiekimo ministerija kasmet per dvi savaites nuo valstybės biudžeto patvirtinimo pateikia Vyriausybei trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos projektą, kuriame numatyta:
  - ✓ 67 procentus Programos finansavimo lėšų skirti Įstatyme numatytoms veikloms, susijusioms su valstybinės reikšmės kelių tinklu ir perkėlimo keltais per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto akvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos bilieto kainos kompensavimu, finansuoti;
  - ✓ 33 procentus lėšų skirti veikloms, susijusioms su vietinės reikšmės keliais, finansuoti;
  - ✓ iki 9 procentų lėšų iš Programos finansavimo lėšų dalies (33 procentų), skirtos vietinės reikšmės keliams, nustatyta tvarka atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti - paskirstoma Vyriausybės nutarimu tvirtinant trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatą.

- Trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmata peržiūrima ir keičiama iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. vadovaujantis patikslintu valstybės biudžetu ir patikslintu Susisiekimo ministerijos strateginiu veiklos planu, taip pat atsižvelgiant į jos vykdymą einamaisiais metais;

- Programos finansavimo lėšos savivaldybių institucijoms paskirstomos LAKD direktoriaus įsakymu vadovaujantis Įstatyme nustatytais principais ir naudojamos savivaldybių ir LAKD pasirašytose finansavimo sutartyse numatytiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti. Antriesiems ir tretiesiems trejų metų Programos finansavimo lėšų naudojimo sąmatos metams LAKD direktoriaus įsakymu paskirstyti Programos finansavimo lėšų dydžiai yra preliminarūs;

- nuo 2022 m. kovo 1 d. įsigaliojusių nuostata, kad Programos finansavimo lėšomis finansuojami naujų kelių tiesimo objektai, taip pat objektai, kuriuose numatyta atlikti kelių rekonstravimo, kapitalinio remonto darbus ir paprastojo remonto darbus, atliekamus ne mažesniame kaip 1 000 kvadratinį metrų plote, kurie yra įrašyti į vietinės reikšmės kelių objektų prioritetinę eilę, sudaromą ne trumpesniam kaip trejų metų laikotarpiui, tvirtinamą savivaldybės tarybos ir skelbiamą savivaldybės interneto svetainėje;

- Programos finansavimo lėšos (9 proc. iš Programos finansavimo lėšų 33 proc. dalies) valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams gali būti paskirstomos: vietinės reikšmės kelių objektams, kurie yra valstybinės reikšmės magistralinių ar krašto kelių tęsiniai arba jų tarpusavio jungtys ar aplinkkeliai, skirti tranzitiniam eismui; vietinės reikšmės kelių objektams, vedantiems į krašto apsaugos sistemos objektus, ir būtiniams priimančiosios šalies paramos poreikiui užtikrinti. Nustatomi bendri reikalavimai tokiems kelių objektams, kai kurie jų vertinimo kriterijai;

- Susisiekimo ministerija pateiktiems prašymams vertinti ir valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų sąrašui parengti sudaro Valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų atrankos komisiją, į kurią įtraukia Vyriausybės kanceliarijos, Susisiekimo ministerijos, Lietuvos automobilių kelių direkcijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Krašto apsaugos ministerijos, CPVA atstovus. Komisija kelių objektų atranką vykdo vadovaudamasi Apraše nustatytais reikalavimais ir savo darbą organizuoja vadovaudamasi susisiekimo ministro tvirtinamu Komisijos reglamentu;

- pastačius Rusnės estakadą, tapo neaktualus gyventojų ir jų lengvųjų automobilių neatlygintino perkėlimo užlietu krašto kelio Šilutė–Rusnė ruožu sąnaudų kompensavimas, todėl keičiamas tai reglamentavęs atitinkamos tvarkos aprašas;

- keičiamas Kelių naudotojo mokesčio dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašas - iš apmokestinamų valstybinės reikšmės kelių sąrašo išbraukiamas kelio A12 Ryga–Šiauliai–Tauragė–Kaliningradas ruožas per Tauragės miestą, įtraukiamas kelio A20 Ukmergės šiaurinis aplinkkelis. Susisiekimo ministras įgaliojamas iki 2022 m. gruodžio 31 d. patvirtinti valstybinės reikšmės kelių, kuriais, sumokėję kelių rinkliavą, įgyja teisę važiuoti transporto priemonių valdytojais, sąrašą.

5. Derinimas: Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti visoms ministerijoms, Lietuvos automobilių kelių direkcijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Vidaus reikalų ministerija pastabų neturėjo. Susisiekimo ministerija nurodė, kad Lietuvos savivaldybių asociacijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Aplinkos ministerijos, Krašto apsaugos ministerijos, Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos buvo aptariamoms nuotolinių susitikimų metu ir derintos darbo tvarka. Taip pat pasiūlymus teikė Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

Projektas svarstytas 2022 m. sausio 25 d. ir vasario 1 d. tarpinstituciniuose pasitarimuose, teikiamas patikslintas Projektas.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2022 m. vasario 7 d. išvadoje Nr. NV-299 teikia pastabas.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūlyčiau Susisiekimo ministerijai papildomai įvertinti ar pakanka Projekte nustatyti tik kriterijus (vidutinis metinis paros eismo intensyvumas; kelio objekto vertė; prisidėjimas savivaldybės biudžeto lėšomis), kuriomis vadovaujantis būtų atrenkami valstybei svarbūs vietinės reikšmės kelių objektai (valstybinės reikšmės magistralinių ar krašto kelių tęsiniai arba jų tarpusavio jungtys ar aplinkkeliai, skirti tranzitiniam eismui), nedetalizuojant (ar nenurodant kas nustatytų) kokiomis rodiklių reikšmėmis turėtų būti vadovujamasi atrenkant objektus pagal šiuos kriterijus.

Projektas numatytas pakartotinai svarstyti tarpinstituciniame pasitarime. Susisiekimo ministerija turi įvertinti Vyriausybės kanceliarijos išvadoje pateiktas pastabas.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. +37070663787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt